

Съфинансиран от програма
„Еразъм+“
на Европейския съюз

Тема 1.4: Предприемаческо мислене и процес

Цветалина Генова
Елена Костадинова
Висше училище по мениджмънт, България

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на настоящата публикация не представлява одобрение на нейното съдържание, което отразява гледните точки само на авторите и не може да се търси отговорност от Комисията за всяка употреба, която може да бъде използвана за информацията, съдържаща се в нея.

Съдържание

- I. Концепция за предприемачество
- II. Основни характеристики на предприемачеството
- III. Предприемаческо мислене
- IV. Предложена литература

Концепция за предприемачество (1)

- 💡 Предприемаческата дейност датира от дълбока древност;
- 💡 То е преминало в много сфери на човешката дейност и по този начин е станало част от множество различни дисциплини, които го изследват през различни перспективи;
- 💡 И все пак няма универсална дефиниция какво точно е предприемачеството;
- 💡 Съществува значително объркване относно начина, по който хората използват термина предприемачество;

Концепция за предприемачество (2)

"Предприемач" (от френски) => „да предприемаш“, „да преследваш възможности“ или „да задоволяваш нужди и желания чрез иновации и водещи бизнеси“

Ричард Кантлон (1730 г.) => Предприемачеството е самостоятелна заетост от какъвто и да е вид, а предприемачите поемат риск, предвид, че купуват стоки на определени цени в настоящето, за да ги продадат на несигурни цени в бъдеще.

Концепция за предприемачество (3)

Същност на определението	Публикация
Предприемачите купуват на определени цени в настоящето и продават на несигурни цени в бъдещето. Предприемачът е носител на несигурност.	(Кантилон/ Cantillon 1755/1931 г.)
Предприемачите се опитват да предскажат и да действат при промяна на пазарите. Предприемачът понася несигурността на пазарната динамика.	(Найт/ (Knight), 1921, 1942 г.)
Предприемачът е иноваторът, който прави промяна на пазарите чрез осъществяване на нови комбинации. Те могат да приемат няколко форми: · въвеждане на нова стока или нейно качество, · въвеждане на нов метод на производство, отваряне на нов пазар, представяне на нов източник на доставка на нови материали или части или обезпечаването на нова организация на някаква индустрия.	(Шумпетер/ Schumpeter, 1934 г.)
Предприемачеството е акт на иновация, включващ придаване на нов капацитет за създаване на богатство на съществуващите ресурси.	(Дракър/ Drucker, 1985 г.)
Основният акт на предприемачеството е новото навлизане. Ново навлизане може да бъде осъществено чрез пробив на нови или установени пазари с новаторски или познати стоки или услуги. Ново навлизане е дейността на стартиране на ново начинание, което може да се извърши от стартираща или съществуваща фирма, а дори посредством „вътрешно корпоративно начинание“.	(Лумпкин & Дес/ Lumpkin & Dess, 1996 г.)
Предприемачеството е начин на мислене и процес за създаване и развитие на икономическа дейност чрез смесване поемането на риск, креативността и/или иновациите със стабилно управление в рамките на нова или съществуваща организация.	(Комисия на Европейските общности, 2003 г.)

Елементи на предприемачеството

Предприемачеството се формира от много елементи, но най-важните включват:

1. Иновация

Предприемачеството е ключов източник на иновации и продуктова диференциация във всяка икономика.

2. Поемане на риск

Предприемачеството е свързано с риск.

3. Визия

Визията или предвидливостта е една от основните движещи сили зад всеки предприемач.

4. Организация

Предприемачът трябва да може да управлява и организира своите финанси, своите служители, своите ресурси и т.н. Така че неговите организационни способности са един от най-важните елементи на предприемачеството.

Културно и творческо предприемачество

Културните предприемачи са:

- 💡 **някой, който създава или пуска на пазара културен или творчески продукт или услуга и който използва предприемачески принципи, за да организира и управлява тази творческа дейност по търговски начин. (Европейска комисия)**
- 💡 **хора, които нарушават правилата и преминават граници (Spilling, 1991), преодоляват препятствия (Amolo & Beharry-Ramraj, 2015), размиват границите между работа и личен живот (Bridgstock, 2013; Werthes et al., 2018), показват страст и ангажираност към артистично съдържание, убедителни, благоразумни и проявяващи смелост, надежда и вяра в това, което правят (Klamer, 2011), поемат риск (Wardani et al., 2017), показващи висока толерантност към неопределеността, постоянството, личната отговорност, автономността и креативността (Bhansing et al., 2018; Werthes et al., 2018). (Добрева & Иванов, 2020 г.)**
- 💡 **дейци на културната промяна и находчиви визионери, които организират културен, финансов, социален и човешки капитал, за да генерират приходи от културна дейност. Техните иновативни решения водят до икономически устойчиви културни предприятия, които подобряват поминъка и създават културна стойност и богатство както за творците, така и за потребителите на културни услуги и продукти. (Temblay, n.d.) (Anheier & Isar, 2008)**

Роля и значение на предприемачеството за икономическото развитие

Основни характеристики на предприемачеството (1)

Предприемачеството е динамичен процес на действия на човек (предприемач), който винаги е в търсене на нещо ново и който прилага иновативни и странни идеи в печеливши възможности, като приема риска и несигурността с начинанието. Това е процес на стартиране на бизнес, стартираща компания или друга организация, а начина на действие включва различни стъпки или етапи, които обикновено се извършват по определен модел.

Модел на предприемаческия процес

ЕТАП 1

- Концепция
- Установяване на възможност;
- Търсене на информация
- Оценяване & атестация
- Преглед или генериране на идеи за услуга или стока
- Проучване за осъществимост-пазарно проучване

ЕТАП 2

- Вземане на решение за действие
- Бизнес планът
- Събиране на различните изискуеми ресурси
- Присвояване на ресурси
- Развитие

ЕТАП 3

- Начален период
- Узаконяване
- Регистриране
- стартиране на новото начинание
- Бизнес стратегия
- Бизнес успех
- Управление на начинанието

ЕТАП 4

- Узряване, ръководене
- Придобиване на резултати
- Разрастване на начинанието
- Планиране
- Организиране
- Контрол

Иновация

Задействащо събитие

Приложение

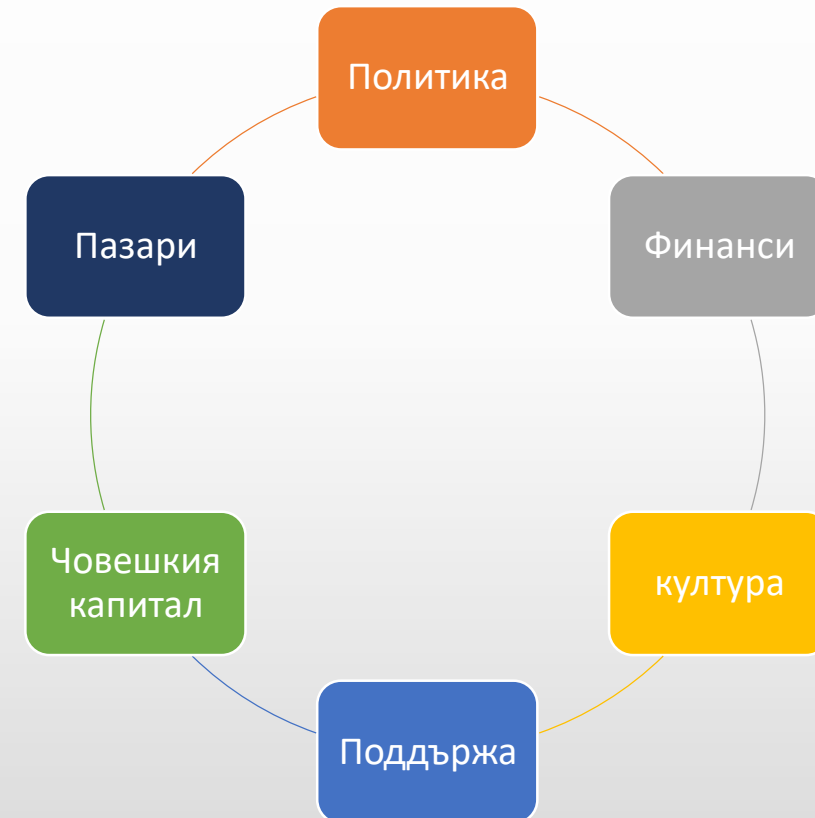

Развитие

Основни характеристики на предприемачеството (2)

Предприемаческа екосистема е „набор от взаимосвързани предприемачески участници (както потенциални, така и съществуващи), предприемачески организации (напр. фирми, рискови капиталисти, бизнес ангели, банки), институции (университети, агенции от публичния сектор, финансови органи) и предприемачески процеси (напр. зараждане на бизнеса, брой фирми с висок растеж, нива на „блокбъстър предприемачество“, брой серийни предприемачи, степен на манталитет на продажба във фирмите и равнищата на предприемаческа амбиция), които формално и неформално се обединяват, за да свържат, опосредстват и управляват резултатите в местната предприемаческа среда“ (Mason & Brown, 2014)

Основни характеристики на предприемачеството (3)

- 💡 Дребно бизнес предприемачество
- 💡 Имитативно предприемачество
- 💡 Мащабируемо стартиращо предприемачество
- 💡 Иновативно предприемачество
- 💡 Предприемачество с голяма компания
- 💡 Предприемачество на купувача
- 💡 Изследователско предприемачество
- 💡 „Настървено“ предприемачество

Предприемачески начин на мислене

Самоувереност , Постоянство,
Надеждност

Амбиция, Инициатива, Смелост,
Поемане на риск

Проницателност, креативност, въображение

Интелигентност, Сръчност

Добронамереност

Разбиране, емпатия

Чувствителност, Честност

Способност за общуване с хора

Оптимизъм

Орентираност към печалби

Динамизъм и лидерство

Конкурентоспособност и перспективност

Предложена литература:

Alvaro, C., Domingo, R., and Roig, S. (2000) *‘Entrepreneurship: Concepts, Theory and Perspective. Introduction’*

Loots, E., Neiva, M., Carvalho, L. Lavanga, M. *‘The entrepreneurial ecosystem of cultural and creative industries in Porto: A sub-ecosystem approach’*, Growth and Change, vol. 5, issue 2

Mishra, C. S. and Zachary, R. K. (2015) *‘The Theory of Entrepreneurship’*, Entrepreneurship Research Journal, Vol. 5

Mason, C., & Brown, R. (2014). Entrepreneurial Ecosystems and Growth Oriented entrepreneurship.

Sanches, J. C., Ahmed, I., Ramzan, M., Singer, A. E. et al., *Entrepreneurship - Born, Made and Educated*

Върбанова , Л. (2013). Стратегическо управление в изкуствата.

Съфинансиран от програма
„Еразъм+“
на Европейския съюз

FENICE: Насърчаване на предприемачеството и иновациите в културните и творческите индустрии чрез интердисциплинарно образование е съфинансиран от програма Еразъм+ на Европейския съюз.

Проектът е инициатива на 5 академични и изследователски институции:

www.fenice-project.eu

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на настоящата публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява гледните точки само на авторите и не може да се търси отговорност от Комисията за всяка употреба, която може да бъде използвана за информацията, съдържаща се в нея.